

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „УСТНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Устно общуване“ за ученици от **XI и XII** клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в **XI и XII** клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по умения	Нови знания
	<p align="center">Устно общуване - слушане и говорене</p>	
<p>1.* Човекът в съвременния свят 1.1. Държава и институции. Гражданско общество 1.2. Социална ангажираност. Доброволчество</p> <p>2.* Човек и наука 2.1. Земя и Космос. Овластяване на Космоса – реалност и фантастика 2.2. Обществени науки – постижения и перспективи</p> <p>3. Медии и информация</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира основната информация от автентични сложни текстове от различни стилове и жанрове; • да разбира детайлно автентична реч от различни тематични области на стандартен език при различно темпо на говорене; • да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да извлича имплицитна информация, като се опира на общите си знания, култура и опит; • да следи аргументацията на позната тема, дори когато логическите структура и връзки не са ясно изразени. <p>ГОВОРЕНЕ Ученикът може: При диалогична реч</p>	<p>ГРАМАТИКА Придобитите граматични знания се разширяват и задълбочават, като се акцентира върху трудностите на китайската граматична система и се обръща внимание на взаимовръзката между форма и съдържание, морфосинтаксис и семантика. Въвеждат се знания за организация на дискурса.</p> <p>1. МОРФОЛОГИЯ Частии на речта – семантични и функционални характеристики:</p> <p>1. Съществителни – собствени и нарицателни; категорията единичност – множественост; суфиксът 们]; думи за време, за място; локативи.</p> <p>2. Местоимения – лични, показателни, въпросителни, възвратни, неопределителни;</p> <p>3. Глаголи (пълнозначни и модални) – семантични подкласове по сказуемни функции; словоред и елементи на техните основни предикативни конструкции; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着.</p> <p>4. Прилагателни – двете групи по съчетаемост с наречията за степен; функции на сказуемо; редупликация и функции на производните; глаголни значения; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着.</p>

<p>3.1. Езикът на медиите 3.2. Силата на словото</p> <p>4. Личност и общество 4.1. Идентичност и ценности 4.2. Историческа памет и приемственост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да участва в различни форми на спонтанна и подготвена диалогична реч и да реагира адекватно на ситуация чрез подходящо подобрени и съответстващи на стила езикови средства; • да формулира аргументирано, ясно и точно изказванията си в съответствие със ситуацията; • да разбира и обменя информация и мнения по широк кръг от изучавани теми; • да говори непринудено и свободно, с нормално темпо, без видимо затруднение в подбора на думите, със стандартно произношение и интонация; • да участва като медиатор в двуезичен разговор на ежедневни теми; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя самостоятелно подготвени изложения по различни теми; • да съобразява устната си реч (логически и езиково) с 	<p>5. Числителни – бройни и редни; редубликация; функции в състава на фразеосхеми.</p> <p>6. Класификатори за броене на съществителни и глаголни действия. Редубликация и бройни комплекси.</p> <p>7. Наречия – семантични групи: за степен, обхват, време, честота, модални, отрицания.</p> <p>8. Предлози – основни подкласове и функции;</p> <p>9. Следлози - основни подкласове и функции;</p> <p>10. Съюзи - основни подкласове и функции;</p> <p>II. СЛОВООБРАЗУВАНЕ Словообразуване посредством композиция на същ., глаголи, предлози, прил., наречия: по съчинителни модели (синонимия, антонимия, успоредни значения); по подчинителни модели (определение-определяемо, глагол-обект, глагол-резултат, глагол-предлог, същ.-класификатор). Вторични сложни думи: модели за три- и четириморфемни думи. Словообразуване с помощта на форманти: Глаголи: Глаголни полупрефикси: 合, 加, 见, 反. Префиксът за глаголи 打 (打听、打扮、打扫). Резултативни глаголи с полусуфикси за посока 上, 下, 进, 出, 过, 起, 回. Уточняване на ориентацията на насоченото движение с помощта на морфемите 来 `насам` и 去 `натам`. Резултативните полусуфикси 来, 去, 着 zhao², 见, 开, 去, 掉, 光, 遍, 死. и др., както и полусуфиксите за образуване на нерезултативни глаголи: 化, 入;</p>
---	--	---

	<p>целите, аудиторията и ситуацията;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да говори свободно и правилно, с нормално темпо, със стандартно произношение, като използва богат репертоар от езикови средства, в зависимост от контекста и ситуацията. 	<p>Резултативни суфикси: 上, 下 (上去, 上来), 下 (下去, 下来), 起 (起来), 出 (出来), 开 (开来, 开去); 住, 完, 好 hao, 成, 到 dao, 了 liao³ .</p> <p>Прилагателни: Полупрефикси за прилагателни: 好 (hao³, hao⁴), 有, 合, 可, 超, 防, 耐, 避, 微, 反, 半, 泛.</p> <p>Полусуфикси за прилагателни. Редубликатни полусуфикси за прилагателни.</p> <p>Съществителни: Полупрефикси за съществителни-названия на предмети и явления: 反, 半, 类, 泛, 亚, 准, 逆, 微, 小, 老; за лица: 小, 老;</p> <p>Префиксът за лица 阿.</p> <p>Полусуфикси за съществителни -названия на лица: 夫家 jia¹, 匠 и 工, 师, 生, 士, 员, 长 zhang³, 手, 汉, 翁, 老, 信, 星, 迷, 盲, 佬 (老), 鬼, 棍, 蛋, 虫, 族, 派, 界, 坛;</p> <p>названия на предмети и явления: 品, 件, 具, 机, 器, 子 zi³, 素, 观, 论, 主义, 学, 度, 类, 种, 性, 法, 式, 形, 型, 蛋, 热, 业, 心, 来.</p> <p>Суфиксът за прилагателни 当.</p> <p>Суфиксът за наречия 地.</p> <p>Суфиксите за съществителни 子, 儿, 头, 气, 家 jia.</p> <p>Субстантиваторите 所、者.</p> <p>Префикси за числителни редни 第, 初.</p> <p>С включването на този материал се цели да се разшири още повече обемът на речниковия състав, но най-вече да се задълбочи още повече</p>
--	---	--

разбирането на структурните модели и типове на китайските думи, а от тук и по-лесното им запомняне от учениците, за да могат те по-лесно, по-пълно и по-свободно да се изразяват на китайски език.

2. СИНТАКТИС

1. Употреба на наречието 总 в съчетания: 总是、总+也+没/不+谓语+宾语.
2. Употреба на наречието 终于, и неговите синоними: 究竟、到底、终究、终归 и др.
3. Конструкцията 一天比一天 и под. определения + сказуемо за процес.
4. Емфатична противопоставителна конструкция: 不是...而是...
5. Емфатично двойно отрицание за утвърждаване на твърдение: 不...不...
6. Хипотетично-следствени и отстъпителни отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 要是...,就...
7. Условно-ограничителни и причинно-следствени отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 只有...,才...
8. Устойчиви обособени изрази и тяхната употреба.
9. Отстъпително-противопоставителни отношения изразени посредством конструкцията: 即使..., 也...
10. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 不管..., 都/也...
11. Употреба на 好、怪不得、尤其 и 连忙.
12. Риторичен въпрос с 难道.

		<p>13. Последователни съчинителни връзки при поетапни действия, при което отричането на факт служи за отправна точка на последващо положително твърдение, изразени чрез конструкцията: 不但不、没..., 反而...</p> <p>14. Съпоставителна рамкова конструкция: 不是..., 就是...</p> <p>15. Начини за сравнение на различни обстоятелства чрез: 仍然、还是、那么、似的.</p> <p>16. Хипотетично допускане на факт с последващо съждение за следствие от допускането на предходното: 不/没(有)...就...</p> <p>17. Наречийните изрази: 从来(都/不/没有/)、一向(不)、一直(都)/还、始终、每当、永远.</p> <p>18. Изразяване на обосновка: предложни конструкции с 根据、按照、依照、本着 и др.</p> <p>19. Изразяване на обосновка и цел чрез 是.</p> <p>20. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 无论..., 都/也...</p> <p>21. Каузативна конструкция (兼语句) (3) с първи глагол за чувство и субективна оценка (我感谢你爱上我 °).</p> <p>22. Избирателно-разделителни съчинителни връзки при съпоставяне на взаимоизключващи се факти 要么... , 要么 ...</p> <p>23. Каузативна конструкция (兼语句) (4) с първо сказуемо 称、叫、认为、选 и др.</p>
--	--	---

		<p>24. Изразяване на обобщителни причинно-следствени връзки чрез конструкцията: 既然...,就...</p> <p>25. Изрази, използващи рамковата конструкция: 是...的.</p> <p>26. Изразяване на отстъпително-противопоставителни отношения посредством конструкцията: 尽管... , 还是...</p> <p>27. Употреба на наречията 正好 и 简直.</p> <p>28. Серийна конструкция (连动句) с втори глагол с резултативно значение (大家听了很高兴) и безподложен вариант (上船买票).</p> <p>29. Усвояване на често употребявани устойчиви словосъчетания – произход, конотация и сфера на употреба на китайските класически фразеологизми чъню (成语), разговорни фраземи (惯用语), игрословни фразеологизми (歇后语), поговорки (俗语) и пословици (谚语).</p> <p>ЛЕКСИКА Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области. Основни тематични групи на лексиката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • държави, националности, езици; • чувства, емоции; • задължения и отговорности; • здравословно състояние и медицински услуги; • магазини, услуги; • обществени сгради; • заведения за хранене; • природни явления, метеорологично време; • ваканция, туризъм и пътуване; • транспортни средства; • културни и исторически забележителности в България и КНР;
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • празници и традиции в България и КНР. <p>Включват се формули на речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност, желаниа и предпочитания, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.</p>
--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3 и 4 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	12 часа	10 часа
За упражнения, преговор и обобщение	14 часа	13 часа
За проекти и собствени проучвания	10 часа	8 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Устно общуване“:

Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

С цел разширяване на езиковата компетентност по китайски език се препоръчват часове по допълнително избираемите модули:

1. Бизнес китайски

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.).

	<ul style="list-style-type: none"> • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „ПИСМЕНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Писмено общуване“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по умения	Нови знания
	<p>Писмено общуване – четене и писане</p>	
<p>1.* Човекът в съвременния свят 1.1. Държава и институции. Гражданско общество 1.2. Социална ангажираност. Доброволчество</p> <p>2.* Човек и наука 2.1. Земя и Космос. Овластяване на Космоса – реалност и фантастика 2.2. Обществени науки – постижения и перспективи</p> <p>3. Медии и информация</p>	<p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира без речник основната идея на дълги текстове на познати теми от различни области, стилове и жанрове, като извлича значението на думите/фразите от контекста; • да осъзнава логиката на текста, текстовата свързаност и текстовите връзки и да разбира подробната информация в текстове от различни области, стилове и жанрове; • да интерпретира текстове от различни области, стилове и жанрове и да извлича от тях необходимата експлицитна и имплицитна информация; • да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да разпознава разнообразни стилистични похвати и да ги 	<p>ГРАМАТИКА Придобитите граматични знания се разширяват и задълбочават, като се акцентира върху трудностите на китайската граматична система и се обръща внимание на взаимовръзката между форма и съдържание, морфосинтаксис и семантика. Въвеждат се знания за организация на дискурса.</p> <p>1. МОРФОЛОГИЯ Части на речта – семантични и функционални характеристики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Съществителни – собствени и нарицателни; категорията единичност – множественост; суфиксът 们; думи за време, за място; локативи. 2. Местоимения – лични, показателни, въпросителни, възвратни, неопределителни; 3. Глаголи (пълнозначни и модални) – семантични подкласове по сказуемни функции; словоред и елементи на техните основни предикативни конструкции; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着. 4. Прилагателни – двете групи по съчетаемост с наречията за степен; функции на сказуемо; редупликация и функции на производните; глаголни значения; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着.

<p>3.1. Езикът на медиите</p> <p>3.2. Силата на словото</p> <p>4. Личност и общество</p> <p>4.1. Идентичност и ценности</p> <p>4.2. Историческа памет и приемственост</p>	<p>тълкува правилно в рамките на контекста;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да търси, намира и използва творчески информация в интернет среда; • да осмисля информацията в текстовете, като се опира на общите си знания, култура и опит. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава собствен логически свързан и структуриран текст (писмо, есе, доклад, резюме, анализ и др.) по даден проблем, с ясно формулирана теза, съобразен с граматичните и правописните норми на езика, като използва специфични за стила и жанра изразни средства; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и подходящ илюстративен материал (таблици, статистики, схеми, графики, цитати); • да използва различни речници и справочна литература; • да прилага техническите изисквания за графично оформяне на текст; 	<p>5. Числителни – бройни и редни; редубликация; функции в състава на фразеосхеми.</p> <p>6. Класификатори за броене на съществителни и глаголни действия. Редубликация и бройни комплекси.</p> <p>7. Наречия – семантични групи: за степен, обхват, време, честота, модални, отрицания.</p> <p>8. Предлози – основни подкласове и функции;</p> <p>9. Следлози - основни подкласове и функции;</p> <p>10. Съюзи - основни подкласове и функции;</p> <p>II. СЛОВООБРАЗУВАНЕ</p> <p>Словообразуване посредством композиция на същ., глаголи, предлози, прил., наречия: по съчинителни модели (синонимия, антонимия, успоредни значения); по подчинителни модели (определение-определяемо, глагол-обект, глагол-резултат, глагол-предлог, същ.-класификатор). Вторични сложни думи: модели за три- и четириморфемни думи.</p> <p>Словообразуване с помощта на форманти:</p> <p>Глаголи:</p> <p>Глаголни полупрефикси: 合 , 加 , 见 , 反.</p> <p>Префиксът за глаголи 打 (打听、打扮、打扫) .</p> <p>Резултативни глаголи с полусуфикси за посока 上, 下, 进, 出, 过, 起, 回. Уточняване на ориентацията на насоченото движение с помощта на морфемите 来 `насам` и 去 `натам`. Резултативните полусуфикси</p>
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • да води записки по теми от изучаваните тематични области и да предава информацията точно и много близко до оригинала. 	<p>来, 去, 着 zhao², 见, 开, 去, 掉, 光, 遍, 死. и др., както и полусуфиксите за образуване на нерезултативни глаголи: 化, 入;</p> <p>Резултативни суфикси 上, 下 (上去, 上来), 下 (下去, 下来), 起 (起来), 出 (出来), 开 (开来, 开去); 住, 完, 好 hao, 成, 到 dao, 了 liao³.</p> <p>Прилагателни:</p> <p>Полупрефикси за прилагателни: 好 (hao³, hao⁴), 有, 合, 可, 超, 防, 耐, 避, 微, 反, 半, 泛.</p> <p>Полусуфикси за прилагателни. Редубликатни полусуфикси за прилагателни.</p> <p>Съществителни:</p> <p>Полупрефикси за съществителни-названия на предмети и явления: 反, 半, 类, 泛, 亚, 准, 逆, 微, 小, 老; за лица: 小, 老;</p> <p>Префиксът за лица 阿.</p> <p>Полусуфикси за съществителни -названия на лица: 夫家 jia¹, 匠 и 工, 师, 生, 士, 员, 长 zhang³, 手, 汉, 翁, 老, 信, 星, 迷, 盲, 佬 (老), 鬼, 棍, 蛋, 虫, 族, 派, 界, 坛; названия на предмети и явления: 品, 件, 具, 机, 器, 子 zi³, 素, 观, 论, 主义, 学, 度, 类, 种, 性, 法, 式, 形, 型, 蛋, 热, 业, 心, 来.</p> <p>Суфиксът за прилагателни 当.</p> <p>Суфиксът за наречия 地.</p> <p>Суфиксите за съществителни 子, 儿, 头, 气, 家 jia.</p> <p>Субстантиваторите 所、者.</p> <p>Префикси за числителни редни 第, 初.</p>
--	---	--

		<p>С включването на този материал се цели да се разшири още повече обемът на речниковия състав, но най-вече да се задълбочи още повече разбирането на структурните модели и типове на китайските думи, а от тук и по-лесното им запомняне от учениците, за да могат те по-лесно, по-пълно и по-свободно да се изразяват на китайски език.</p> <p>2. СИНТАКТИС</p> <p>30. Употреба на наречието 总 в съчетания: 总是、总+也+没/不+谓语+宾语.</p> <p>31. Употреба на наречието 终于, и неговите синоними: 究竟、到底、终究、终归 и др.</p> <p>32. Конструкцията 一天比一天 и под. определения + сказуемо за процес.</p> <p>33. Емфатична противопоставителна конструкция: 不是...而是...</p> <p>34. Емфатично двойно отрицание за утвърждаване на твърдение: 不...不...</p> <p>35. Хипотетично-следствени и отстъпителни отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 要是...,就...</p> <p>36. Условно-ограничителни и причинно-следствени отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 只有...,才...</p> <p>37. Устойчиви обособени изрази и тяхната употреба.</p> <p>38. Отстъпително-противопоставителни отношения изразени посредством конструкцията: 即使...,也...</p> <p>39. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 不管...,都/也...</p>
--	--	--

		<p>40. Употреба на 好、怪不得、尤其 и 连忙.</p> <p>41. Риторичен въпрос с 难道.</p> <p>42. Последователни съчинителни връзки при поетапни действия, при което отричането на факт служи за отправна точка на последващо положително твърдение, изразени чрез конструкцията: 不但不、没...,反而...</p> <p>43. Съпоставителна рамкова конструкция: 不是.., 就是...</p> <p>44. Начини за сравнение на различни обстоятелства чрез: 仍然、还是、那么、似的.</p> <p>45. Хипотетично допускане на факт с последващо съждение за следствие от допускането на предходното: 不没(有)....,就...</p> <p>46. Наречийните изрази: 从来(都/不/没有/)、一向(不)、一直(都)/还、始终、每当、永远.</p> <p>47. Изразяване на обосновка: предложни конструкции с 根据、按照、依照、本着 и др.</p> <p>48. Изразяване на обосновка и цел чрез 是.</p> <p>49. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 无论..., 都/也...</p> <p>50. Каузативна конструкция (兼语句) (3) с първи глагол за чувство и субективна оценка (我感谢你爱上我 °).</p> <p>51. Избирателно-разделителни съчинителни връзки при съпоставяне на взаимоизключващи се факти 要么... , 要么 ...</p>
--	--	--

52. Каузативна конструкция (兼语句 (4) с първо сказуемо 称、叫、认为、选 и др.
53. Изразяване на обобщителни причинно-следствени връзки чрез конструкцията: 既然...,就...
54. Изрази, използващи рамковата конструкция: 是...的.
55. Изразяване на отстъпително-противопоставителни отношения посредством конструкцията: 尽管... , 还是...
56. Употреба на наречията 正好 и 简直.
57. Серийна конструкция (连动句) с втори глагол с резултативно значение (大家听了很高兴) и безподложен вариант (上船买票).
58. Усвояване на често употребявани устойчиви словосъчетания – произход, конотация и сфера на употреба на китайските класически фразеологизми 成语 (成语), разговорни фраземи (惯用语), игрословни фразеологизми (歇后语), поговорки (俗语) и пословици (谚语).

ЛЕКСИКА

Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.

Основни тематични групи на лексиката:

- държави, националности, езици;
- чувства, емоции;
- задължения и отговорности;
- здравословно състояние и медицински услуги;
- магазини, услуги;
- обществени сгради;
- заведения за хранене;

		<ul style="list-style-type: none"> • природни явления, метеорологично време; • ваканция, туризъм и пътуване; • транспортни средства; • културни и исторически забележителности в България и КНР; • празници и традиции в България и КНР. <p>Включват се формули на речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност, желаниа и предпочитания, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.</p>
--	--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3 и 4 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	12 часа	10 часа
За упражнения, преговор и обобщение	14 часа	13 часа
За проекти и собствени проучвания	10 часа	8 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Писмено общуване“:

Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

С цел разширяване на езиковата компетентност по китайски език се препоръчват часове по допълнително избираемите модули:

1. Бизнес китайски

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none">• ролеви игри и симулации;• самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците;• представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси;• работа по проекти и презентации;

	<ul style="list-style-type: none"> • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „ЕЗИКЪТ ЧРЕЗ ЛИТЕРАТУРАТА“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очаквани резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Езикът чрез литературата“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p>1.* ЧОВЕКЪТ И ДРУГИТЕ</p> <p>1.1. Човекът в обществото</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от основните стилове и жанрове и изказвания за тях, представени от различни източници (жива реч, аудио- и видеоматериали); • да разбира основната информация в текста; • да разбира основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията в текстовете, като се опира на знанията и уменията си в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора/говорещия; • да разбира логическата и езиковата свързаност на текста. <p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p>	<p>"Чудните дела на съдията Бао" - Шъ Юкун "Цвета в море на злото" - Дзин Тиенхъ</p> <p>"Дзин Пин Мей", Ланлин Сяосяошън (Засменият учен от Лаолин) "Сън в алени покои" - Цао Сюецин Цин</p>

<p>1.2. Любовта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от различни стилове и жанрове и отзиви (рецензии) за тях; • да разбира основната информация в текста; • да определя основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията в текстовете, като се опира на знанията и уменията си в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора в художествен текст и/или откъс от текст; 	
<p>2.* ВЪПРОСЪТ ЗА ДРУГИЯ</p>		<p>"Цветя в огледалото" - Ли Жуджен</p>
<p>2.1. Светът на жената</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира логическата и езиковата свързаност на текста; 	<p>"Записки от западните страни" - Луо Маодън</p>
<p>2.2. Пътешествието като досег до света на другия</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира сложни конструкции, идиоматични изрази и основни художествени похвати; 	<p>"Пътешествията на Лао Цан" - Лиу Ъ "Пътешествие на Запад" - У Ченън</p>

<p>3. КОНФУЦИАНСТВОТО</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да съзнава многозначността на художествения текст и образните (фигуративните) употреби на езика в него; • да извлича значението на фраза или израз въз основа на контекста. <p>ГОВОРЕНЕ Ученикът може: При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да участва в различни форми на спонтанно и подготвено обсъждане на теми, идеи и проблеми от художествен текст (разговор, дискусия, интервю): <ul style="list-style-type: none"> - да започва, поддържа и завършва разговор при дискусия и интервю; - да формулира аргументирано и логически свързано изказванията си; - да реагира адекватно на изказвания като използва подходящо подбрани езикови средства. 	<p>"Неофициална история на конфуцианците" - У Дзиндзь</p>
<p>4. ОБЩЕСТВОТО И ВОЙНАТА</p>		<p>"Трицарствие" - Луо Гуанджун "Крайречно царство" - Ши Найан</p>

- да изразява и аргументира лична позиция по проблем от художествен текст;
- да говори правилно и свободно, като използва разнообразни езикови средства;
- да формулира изказванията си с произношение и интонация, отговарящи на езиковите норми;
- да говори гладко и с нормално темпо.

При монологична реч

- да прави спонтанни и подготвени изказвания по теми и проблеми от художествен текст (мнения, съобщения, презентации, доклади и др.);
- да дефинира, описва, обяснява и оценява проблем от художествен текст;
- да резюмира художествени текстове или откъси от тях;
- да изразява, аргументира и защитава собствено мнение;
- да формулира аргументирано и логически свързано изказванията си;
- да говори правилно и свободно като използва разнообразни езикови средства;

	<ul style="list-style-type: none"> • да формулира изказванията си с произношение и интонация, отговарящи на езиковите норми; • да говори гладко и с нормално темпо. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава собствен текст с ясно формулирана теза по проблем от художествен текст (коментар, анотация, резюме, есе и др.); • да изгражда логически свързан и структуриран текст, съответстващ на темата, адресата, стила и жанра и съобразен с граматичните и правописните норми на езика; • да коментира, описва, обяснява и оценява проблем от художествен текст; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и да използва подходящи примери; • да прилага стратегии и езикови средства за оформянето на текст (структуриране, кохезия и др.). 	
--	--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3, 4 и 5 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	18 часа	15 часа
За упражнения, преговор и обобщение	12 часа	11 часа
За проекти и собствени проучвания	6 часа	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас (практически задачи, групови дискусии)	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Езикът чрез литературата“:

Обучението в модула „Езикът чрез литературата“ предполага запознаване с автентични художествени произведения (или откъси от тях), които задават рамка за тълкуване на обсъжданите проблеми и осигуряват основата за информирани дискусии по предложените теми. Препоръчва се да се следва разпределението на тематичните области по класове и да се работи с авторите и произведенията, посочени в колона Нови знания. Предложените по темите автори и произведения са в някои случаи повече от един/едно, за да се даде възможност за избор. Допустимо е използването на откъси от различни произведения по една и съща тема с цел да се направи съпоставка и да се открият смисловите, идейните и стилистичните различия между тях в контекста на тяхното създаване и с оглед на съвременното им възприемане.

Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

При четенето на отделните текстове учениците се насърчават да:

- събират самостоятелно информация за историческия и културния контекст, както и за автора на творбата. Тази дейност предполага самостоятелна работа и работа в екип с електронни бази данни и библиотечни фондове;
- откриват в изучавания текст особеностите на съответната епоха и на породилата ги социокултурна среда. Тази дейност ангажира връзки с модула „Култура и межкултурно общуване“ от профилираната подготовка по чужд език;
- дискутират смисъла и възприемането на произведенията на литературната класика през очите на съвременния млад читател;
- правят паралели между текстове от различни автори, школи, направления и епохи, на базата на тяхното третиране на тематичната област, към която тези текстове принадлежат;
- използват тематичните области като интерпретативна рамка за откриване на подтемите и идеите на разглеждания текст. Тази дейност ангажира интерпретативни умения, развивани в цялостния курс на обучение;
- дебатира върху разпознатите основни теми и изразяват и аргументират лично мнение върху тях в писмен и устен вид. Тази дейност предполага връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация, писмен проект, писмен коментар върху цитат, есе, интерпретативно съчинение, писмен отговор на литературен въпрос, както и симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;
- проследяват разгъването на сюжета и структурирането на текста. Тази дейност включва умения за резюмиране на съдържанието и сегментиране на неговото хронологично представяне. Ангажират се аналитични и структуриращи умения, развивани в целия курс на обучение;
- коментират героите на творбата и техните позиции, като изразяват собствено виждане върху тях. Тази дейност включва връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация писмен проект, симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;
- анализират текстовете на формално ниво, като обръщат внимание на стиловите средства и езика като градивен материал и среда на литературното произведение;
- превеждат самостоятелно и обсъждат преводи на откъси от съвременни прозаични художествени текстове.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.

КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на

	другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „КУЛТУРА И МЕЖДУКУЛТУРНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Култура и межкултурно общуване“ за ученици от **XI и XII** клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в **XI и XII** клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по компетентности	Нови знания	
1. Институции, законност и ежедневни практики	Когнитивна (познавателна) <ul style="list-style-type: none"> да разбира в подробности текстове от различни източници, свързани със съвременността и модерните културни процеси в КНР; да сравнява културни събития, забележителности и тенденции от България и КНР; да познава популярните стереотипи за социокултурата на КНР; да намира, обработва и обобщава информация по дадена тема, свързана с определени културни събития, забележителности и тенденции в КНР; да осмисля различията в начина на възприемане на света и в езиковия изказ на български и китайски; в контекст на многоезичие да прави културни паралели между езиците и културите, които познава. Поведенческа <ul style="list-style-type: none"> да се ориентира и реагира адекватно в ежедневни ситуации в китайската културна среда; да изразява и аргументира в писмена и устна форма лична позиция в ситуации, свързани с културни събития, забележителности и тенденции в КНР; 	<ul style="list-style-type: none"> държавно устройство на КНР; видове власт (законодателна, изпълнителна и съдебна) национална идентичност и китайски национализъм начини на изразяване на принадлежност в ежедневието. 	
1.1. Правова система и обичаи			
1.2. Политическа организация, институции и власт			
1.3. Културни практики на идентичност			
2. Начин на живот. Ежедневие			
2.1. Важни етапи в човешкия живот и техните проекции в ежедневието			<ul style="list-style-type: none"> раждане; избор на училище и завършване на средно образование; сватба; майчинство и модели на отглеждане на деца; погребение и др.; ученически и студентски живот; еманципиране на индивида от семейството и самостоятелност; съседите; общност; грижа за възрастните; роднински връзки и др.; социални услуги – различия в предоставянето на социални услуги в зависимост от режима на управление; образование – видове училища; изпити; популярни модели за прекарване на свободното време (посещение на близки и
2.2. Организация на ежедневието			
2.3. Модели на невербална комуникация			

	<ul style="list-style-type: none"> • да пренася опита си от родната култура и да го използва за придобиване на нов в китайскоезичната културна среда; • да прилага нормите на речевия и поведенчески етикет и да използва подходящи регистри на общуване в съответствие с културния и ситуативния контекст; 	<p>роднини, библиотеки, изложения, пазаруване и др.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • най-типични жестове и мимики; кодът на облеклото; • храненето като ежедневна практика (китайската улична храна, магазини за сладки, ресторанти и др.).
<p>3. Изкуство, култура и наука. Митове и легенди, приказки</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира невербалното съдържание на посланието (жестове, мимика, поведение) на носителите на китайската култура; • да установява и поддържа контакти с хора, които принадлежат към китайскоезичната култура и езикова общност; 	<ul style="list-style-type: none"> • фолклорна и съвременна китайска музика; китайски музикални инструменти; известни китайски музикални изпълнители • видове шрифтове в китайската калиграфия; калиграфията в китайската архитектура • влиятелни медии в Китайския свят – телевизии.
<p>3.1. Китайската музика</p>		
<p>3.2. Китайската калиграфия</p>		
<p>3.3. Средства за масова комуникация. Интернет</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да преодолява в межкултурното общуване популярните стереотипи за китайската култура; 	<ul style="list-style-type: none"> • справочна информация в интернет (електронни библиотеки, виртуални музеи и изложби, учебни сайтове);
<p>3.4. Кино и сценични изкуства</p>		
<p>3.5. Ролята на средновековните китайски учени за развитието на съвременната цивилизация</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да представя резултатите от самостоятелни проучвания за културни събития, забележителности и тенденции по зададена тема, свързана с културното многообразие на КНР; • да прилага знанията си за различни сфери на културния и обществен живот, като се съобразява с конкретната ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> • общуване в интернет; социални мрежи; • популярни (телевизионни) филми/филмови сериали. • биографии на видни китайски учени;
<p>3.6. Митове и легенди, приказки</p>	<p>Ценностна</p>	

4. Културно-историческо наследство. Туризъм	<ul style="list-style-type: none"> • да познава и се съобразява с ценностната система, заложена в китайскоезичната култура; 	<ul style="list-style-type: none"> • Основни туристически забележителности в КНР.
5. Празници и традиции	<ul style="list-style-type: none"> • да разпознава и осмисля артефакти и културни символи от културата на КНР; 	<ul style="list-style-type: none"> • Честване на националните и религиозни празници в КНР.
5.1. Традиционни празници в КНР	<ul style="list-style-type: none"> • да дава оценка и аргументира мнението си за информация от различни медийни източници, както и за произведения на изкуството от китайската култура; 	<ul style="list-style-type: none"> • Китайското гостоприемство. • Разнообразието на традиционната китайска кухня
5.2. Китайската кухня	<ul style="list-style-type: none"> • да сравнява собствената си оценка с тази на други участници в общуването за факти, събития и процеси от родната и китайската култура; 	
6. Междукултурна комуникация – основни принципи и проблеми	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира етичната и моралната нагласа на другия в междукултурна среда; • да проявява толерантност и емоционална съпричастност към китайската култура, без да омаловажава собствената си. 	<ul style="list-style-type: none"> • отражение на стереотипите в езика. Културно-специфични метафори и модели на образност. Идиоми и поговорки (идиоми, свързани с различни културни общности, разделени на религиозна, етническа, административно-териториална основа);
6.1. Културни стереотипи и толерантност	<p>Стратегическа</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използва набор от стратегии за успешно поддържане на контакти с хора от други култури (предимно китайскоезична); 	<ul style="list-style-type: none"> • културни различия между отделните класи в китайското общество;
6.2. Мултикултуралност и комуникативни кодове. Глобализация и транснационалност	<ul style="list-style-type: none"> • да решава проблеми на комуникацията, които възникват поради липса на умения у събеседниците за установяване и поддържане на междукултурно общуване. 	<ul style="list-style-type: none"> • положението на жената в китайското общество; • глобализация и културна специфичност.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	18 часа	15 часа
За упражнения, преговор и обобщение	11 часа	10 часа
За проекти и собствени проучвания	7 часа	6 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас (практически задачи, групови дискусии)	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Култура и межкултурно общуване“:

Обучението в модула „Култура и межкултурно общуване“ предполага запознаване с определени метатекстове (теоретико-критични или теоретико-аналитични текстове), които задават рамка за тълкуване на обсъжданите събития, явления и факти и осигуряват основата за информирани дискусии. Описанието на новите знания в програмата няма изчерпателен и/или затворен характер – изброените примери в съответните тематични области имат по-скоро илюстративна цел и могат да бъдат допълвани и разширявани според интересите на учениците; т. е. залага се на проектната работа и самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

Межкултурните знания следва да се поднасят в дух на толерантност към различието и в съпоставителен план със съответните проявления в родната култура.

Една урочна единица следва да бъде с продължителност от два учебни часа - последователни или групирани в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и поощряването на самостоятелната работа на учениците.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване

	на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети .

ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.